

Pensionsfonden bebyrdes overordentlig med Pensioner til Præster. Med almindelig Udgang til Pension vil mange Præster langt tidligere blive pensionerede, end det under særlige Betingelser for Præsternes Pensionering ellers vil blive Tilfældet. Det var de Ting, som jeg finder uheldige ved Lovforslaget; jeg gaar nu over til dem, jeg finder principstridige. Jeg kan for det Første ikke begribe, hvorledes man vil fastholde og stemme for en Lov — naar det er Alvor med, at den endelig skal blive vedtagen — som stiller Kjøbstæder fra Land. Det kan virkelig ikke gaa an at sige, at man siger, at Præsteindtægterne paa Landet ere Statsindtægter, fordi de staa som Indtægter for Dieblisset, medens derimod Præsternes Lønning i Kjøbstæderne ere en Kommunesag, fordi de for Dieblisset ved en ny Ordning staa som en Udgift i Kjøbstæderne. Og anden Motivering findes der jo virkelig ikke for i denne Sag at stille Kjøbstæderne og Landet ad og behandle dem efter saa forskjellige Principer i denne Sag, samtidigt, at man hævder, at alle disse Indtægter i ingen Henseende staa anderledes end samtlige almindelige Statsindtægter. Men Kjøbstæderne have altid siden Reformationen havt Del og Støtte i de øvrige kirkelige Indtægter; der er en hel Række af Tiender i Landet, som ere tillagte Præsterne i Kjøbstæderne. Jeg kan iøvrigt ikke antage, at man ved denne Lov vil tage dem fra de Kald, hvortil de fra fjerne Læder henligge. Dernæst er der en Række Bestemmelser, som henlægge Bidrag fra alle Kirker, Proprietær-Kirker og andre Kirker, til Gavn for Kjøbstædkirker; alt dette viser, at Kjøbstæderne have staaet i et Samfælles-Forhold med det øvrige Land i kirkelige Lønnings-spørgsmaal; det vil, som jeg har sagt, dog sandelig være abnormt nu at paalægge en Skat til Statskassen af Hensyn ene til de kirkelige Forhold, samtidigt med, at man erklærer denne Sag for en almindelig finantseel Sag, som vedrører hele Staten og ikke staaer i nogen Forbindelse med de særlige kirkelige Forhold. Den anden Indvending, jeg principmæssig har mod Loven, er, at man sælger for en Del Landets Præstegaarde, ikke til Fordel for kirkelige Diemed, ikke til Fordel for Kommunen, men til Fordel

for Staten. Efter min Opfattelse er ifølge hidtilværende Ret Præstegaarden en Stiftelse, som nærmest tilhører den enkelte Menighed og derigjennem hele Kirken, og efter det tilhører den Kommunen, og Kommunen staaer som Arving, naar den ikke længer anvendes til Bedste for kirkelige Diemed. I Begyndelsen af dette Aarhundrede, i Attenhundredegtyverne og Attenhundredegtrediverne har der fundet endog henved 30 Afgjørelser Sted, hvor Præstekald ere nedlagte, fordi de vare for ringe til at kunne tilveiebringe det nødvendige Underhold for en Præst, og flere af dem derfor længe stode uden Ansøgere. Enhver, som vil staa op i en Reskriptsamling, vil se hele den lange Række Reskripter, som handle om disse nedlagte og solgte Præstegaarde, men aldrig er en eneste af disse Værdier inddragen i Statskassen, de ere enten anvendte til Forbedring af andre Præsteembeder eller til de vedkommende Menigheders Skole- og Fattigvæsen. Grundbetragtningen gennem disse Reskripter er, at skulle disse Værdier ikke længere anvendes til kirkelige Formaal eller til beslægtede Formaal, saa staaer vedkommende Kommune som den Nærmeste til at tage Arv, og ligesaa tidt som jeg tror, man vil angibe andre Kommunestiftelser, ligesaameget synes jeg man bør hævde, at vedkommende Kommune har Ret til Værdien af de Præstegaarde, som nu nedlægges eller for en Del afhændes. Hvorfor skal man nu lade Udbyttet af de solgte Præstegaarde gaa ind i Statskassen istedetfor at lade det komme til Fordel for vedkommende Kommunes Skole- og Fattigvæsen, som det er flet for en stor Del andre Kommuner i Aarhundredets første Decennier. Og dette Spørgsmaal vil ikke reises blot i de enkelte Tilfælde, hvor Præstegaarde nedlægges ved Sammenannettering af Kald, men vil som sagt ogsaa komme frem ved alle de Reduktioner, der ville ske i Præstegaardenes Størrelse. Endelig den tredje principmæssige Indvending, jeg finder mod hele Loven, er, at man ikke opretholder det historiske Baand mellem disse Ting; der er ikke nogen som helst Lovgivningsbestemmelse, der har overset, at der laa et Baand mellem de kirkelige og aandelige Formaal og disse Midler; saa det kan ikke